

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE BİYOÇEŞİTLİLİK

Cirosunun %77'si tarıma dayalı ürünlerden oluşan bir gıda perakendecisi olarak Migros'un odak konuları arasında kesintisiz gıda üretiminin sağlanması ve tarımsal üretimde biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir şekilde korunması yer almaktadır. Şirket tüm operasyonlarında ormansızlaşmaya neden olan faaliyetlerden kaçınmaktadır. Küresel gelişmeler çerçevesinde yerel deneyimleri destekleyerek doğal alanların korunmasına, ormansızlaşmayla mücadele ve biyoçeşitlilik ile ilişkili risklerin azaltılmasına yönelik araştırmalar yürütmektedir. Bunun yanı sıra, **Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi**'nde

(Convention on Biological Diversity) belirtilen çevresel gerekliliklere tam uyum sağlanması için sürekli çaba göstermektedir ve bu kapsamda, tüm yeni açılacak Migros mağazalarında gerekli yasal izin ve ruhsatlara başvuruları titizlikle gerçekleştirmektedir. Migros, **Biyçeşitlilik Politikası** kapsamında üreticilerle iş birliği yaparak rejeneratif, organik ve iyi tarım uygulamalarını desteklemekte ve biyoçeşitlilik üzerindeki dolaylı etkileri azaltmaya odaklanmaktadır. Migros 2023 yılında %38 olan sürdürülebilirlik sertifikalı (organik, iyi tarım, rejeneratif vb.) meyve sebze alımı oranını 2030 yılına kadar %50'ye ulaştırmayı hedeflemektedir.

İyi Tarım Uygulamaları - Bitkisel Üretim

Migros, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen; tarımın izlenebilir ve sürdürülebilirliğini ön plana alan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) usul ve esaslarına uygun üretilen ürünleri tüketiciyle buluşturan ilk perakendecidir. İTU kapsamındaki üreticiler denetim, analiz ve izlenebilirlik gerekliliklerini yerine getirerek yetkilendirilmiş kuruluşlardan ürün belgelerini almaktadırlar. Bu süreç, kontrollü ve izlenebilir bir üretim programı ile başlamakta ve tüm aşamalarda insan sağlığı ve çevresel etkilerin analiz edilerek ürün işleme ve dağıtımına kadar kayıt altına alınmaktadır. Yapılan toprak analizleri temel alınarak uygun bir gübreleme programı hazırlanır ve uygun zamanda ve miktarda gübre kullanımı belirlenir. Bu sayede, gereksiz kimyasal gübre ve pestisit kullanımı minimize edilerek toprak yapısının dengesinin korunması sağlanır.

Migros, 2010 yılından bu yana üretici ve çiftçileri İyi Tarım Uygulamaları'nı benimsemeleri konusunda teşvik etmekte ve 327 kritere uygun üretilen İTU sertifikalı meyve ve sebze ürünlerini müşterilerle buluşturmaktadır. 13 yılda toplamda 1.483.967 ton sertifikalı alım yapılmıştır. Ayrıca, 2023 yılında 191 tedarikçi ile İTU üretimini daha da yaygınlaştırmak adına çalışmalara devam edilmiştir. Meyve ve sebze grubuna ait 107 çeşit İTU sertifikalı ürün satışa sunulmuştur. 2023 yılında önceki yıla kıyasla tedarik edilen İTU'lu meyve sebze tedarik tonajının %15 artırılması hedefine karşılık %17 artış gerçekleşmiştir. 2024 yılında 2023 yılına kıyasla İTU'lu meyve sebze tedarikinin 10% artırılması hedeflenmektedir.

Mağazalarda meyve sebze reyonları ve meyve sebze depoları çalışanlara yönelik düzenlenen **İyi Tarım Uygulamaları Esasları** konulu eğitimlere 1.708 çalışan katılmıştır.

MİGROS, 327 KRİTERE UYGUN ÜRETELEN İTU SERTİFİKALI MEYVE VE SEBZE ÜRÜNLERİNİ MÜŞTERİLERLE BULUŞTURMAKTADIR. 13 YILDA TOPLAMDA 1.483.967 TON SERTİFİKALI ALIM YAPILMIŞTIR.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE BİYOÇEŞİTLİLİK

İyi Tarım Uygulamaları-Hayvansal Üretim

2013'ten bu yana İTU'lu tavuk, hindi ürünleri müşterilerle buluşturulmaktadır. Ürünler, Tarım ve Orman Bakanlığınca yetkilendirilmiş kontrol ve sertifikasyon kuruluşları tarafından gerçekleştirilen 316 sorgu kriterine göre üretilmekte ve analizleri yapılmaktadır. Satışı yapılan piliç eti ve hindilerin %100'ü İTU'lu veya organikdir. Ayrıca, İTU sertifikalı hayvansal gıda ürünleri arasında çiğ süt de bulunmaktadır; 2023 yılında 210 ton İTU'lu çiğ süt satışı olmuştur.

İyi Tarım Uygulamaları - Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Sürdürülebilir ve izlenebilir balıkçılık yöntemlerini desteklemek amacıyla 2022 yılında Şirket bünyesinde hayata geçirilen **İyi Balık Projesi** ile Türkiye'de yetiştiriciliği yapılan balıkların İyi Tarım Uygulamaları sertifika sürecine dâhil edilmesine katkıda bulunulmuştur. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen 193 kritere uygun olarak yetiştirilen su ürünleri İyi Tarım Uygulamaları sertifikası almaya hak kazanmaktadır. Migros, 2030 yıl sonuna kadar satışı yapılan tüm çiftlik balıklarının İTU sertifikalı olması hedeflemektedir ve 2023 yılı sonu itibarıyla hedef %18 olarak gerçekleşmiştir.

Arıların Korunmasına Yönelik Çalışmalar

Arıların, tarımsal ekosistemdeki ve biyoçeşitliliğin korunmasındaki değerinin bilinciyle Migros; Aile Kulüpleri, Halk Eğitim Merkezleri ve Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ile iş birliği yaparak Milli Eğitim Bakanlığı sertifikalı **'Arı Yetiştiriciliği'** kursları düzenlemektedir. Kurslar sonrasında 540 kişiye arı yetiştiricisi yetkinliği kazandırılarak mezunlara arıcılık için gerekli olan kovan, maske, çita ve körükten oluşan bir başlangıç seti hediye edilmiştir. 2023 yılında 20 Mayıs Dünya Arı Günü'ne gelen haftada arıcılık etkinlikleri kapsamında planlanan özel eğitimler, seminerler, mutfak atölyeleri ve çocuklar için hazırlanan masal anlatımları gibi 175 etkinlikle 3.500 üzeri kişiye ulaşılarak arının ekolojik denge için önemi hakkında farkındalık yaratılması sağlanmıştır. Ayrıca Balparmak ve TEMA Vakfı iş birliğiyle ağaçlandırma kampanyası gerçekleştirilmiş ve 10 bin fidan toprakla buluşturulmuştur.

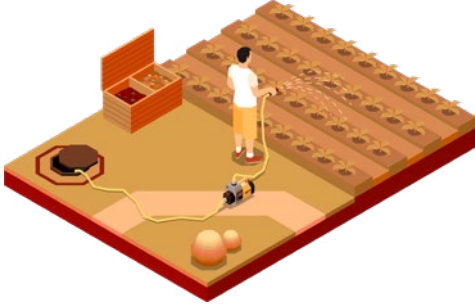
MİGROS; AİLE KULÜPLERİ, HALK EĞİTİM MERKEZLERİ VE TARIM VE ORMAN İLÇE MÜDÜRLÜKLERİ İLE İŞ BİRLİĞİ YAPARAK MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI SERTİFİKALI 'ARI YETİŞTİRİCİLİĞİ' KURSLARI DÜZENLEMEDİR. 540 KİŞİYE ARI YETİŞTİRİCİSİ YETKİNLİĞİ KAZANDIRILARAK MEZUNLARA ARICILIK İÇİN GEREKLİ OLAN BAŞLANGIÇ SETİ HEDİYE EDİLMİŞTİR.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE BİYOÇEŞİTLİLİK

Rejeneratif Tarım Projesi

Rejeneratif (onarıcı) tarım, toprağın organik içeriğini yeniden düzenleyen ve biyolojik çeşitliliğini eski haline getirerek iklim değişikliğini tersine çevirmeye katkıda bulunan tarımsal uygulamalar bütünüdür. Migros, rejeneratif tarımın biyoçeşitlilik ve ekosistem üzerine yarattığı bu olumlu etkilerin bilinciyle rejeneratif tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak için çalışmaktadır. Rejeneratif tarım çalışmaları doğrultusunda **Rainforest Alliance sertifikalı**

MİGROS, AKADEMİK DANIŞMANLIK ALARAK MİGROS ONARICI TARIM YAKLAŞIMINI OLUŞTURMUŞTUR. 2023 YILINDA İZMİR TORBALI'DA PIRASA ÜRETEBİR TEDARİKÇİSİ İLE ÜÇ YILLIK YENİ BİR REJENERATİF TARIM PROJESİNE BAŞLAMIŞTIR.

ilk özgün markalı ürün olan **M Life çiğ fındığı** müşterilerle buluşturmuştur. Bu sertifika ürünlerin tarımın sürdürülebilirliğini destekleyen yöntemlerle, üreticinin emeği ve insan hakları gözetilerek yetiştirilip; üreticilerin üretim süreci, sosyal, ekonomik ve çevresel uygunlukları bağımsız denetçiler tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, tarımsal eğitimlerle sistemin devamlılığı sağlanmaktadır. Sertifikasyon ile ormansızlaşmayla mücadele ve karbon depolamasını artıran arazi yönetimi yöntemleri desteklenmektedir.

Akademik danışmanlık olarak **Migros Onarıcı Tarım** yaklaşımını oluşturmuştur. Bu doğrultuda, 2023 yılında İzmir Torbalı'da pırasa üreten bir tedarikçisi ile üç yıllık yeni bir rejeneratif tarım projesine başlamıştır. Projeye;

- Her yıl pırasa üretilen tarım alanlarında organik madde miktarını artırmak,
- Minimum toprak işleme yöntemleri uygulanmasıyla su ve yararlı bitki besin kayıplarını engellemek,
- Vahşi sulama uygulaması yerine kontrollü ve basınçlı sulama sistemleri ile etkin su kaynak yönetimi sağlamak,
- Dengeli bitki besleme ile güçlü ve verimli ürün yetiştirmek,
- Alternatif yöntemlerle gereksiz pestisit kullanımının önüne geçmek,
- Akıllı tarım takip sistemleri kullanmak,
- Dijital tarım uygulamasıyla tarımsal üretimin kayıt altına alınması ve takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Anadolu Lezzetleri Projesi

Migros, biyoçeşitlilik kaybını önlemek ve kültürel zenginliklere sahip çıkmak adına Anadolu'nun dört bir tarafında bulunan kaybolmaya yüz tutmuş tohumları '**Anadolu Lezzetleri Projesi**' ile gelecek kuşaklara aktarabilmek için çalışmaktadır. Türkiye'nin 7 bölgesinde bulunan 25 yöreye ait yerli tohumlardan üretilen, yöresel veya kültürel özellikleriyle ayrılan 56 adet ürün 198 mağazada, müşterilere sunulmaktadır. Proje dâhilinde hibrit olmayan, genetiği bozulmamış ve değişime uğramamış tohum kategorisindeki;

Amik Ovası Karakılıç Buğdayı, Amik Ovası Karakılıç Köftelik Bulgur, Amik Ovası Karakılıç Pilavlık Bulgur, Kastamonu Siyez Bulguru, Ağın Leblebisi ve Kastamonu Siyez Unu gibi ürünler tüketicilerle buluşturulmaktadır. Ayrıca, 2023 yılında Tosya Sarıklık Pirinci de proje kapsamına dâhil edilmiştir. Migros 2023 yılında, Anadolu Lezzetleri Kastamonu Siyez Bulguru ve Anadolu Lezzetleri Hurmalı Mardin Çöreği ürünleriyle Avrupa'nın en saygın organizasyonlarından biri olan '**European Supermarket Magazine**'de ödül kazanmıştır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE BİYOÇEŞİTLİLİK

Ormansızlaşmayla Mücadele

Ormansızlaşma, iklim değişikliğiyle mücadelede karşılaşılan en büyük tehditlerden biridir. Migros, ormansızlaşmayla mücadele kapsamında, operasyonlarında dijitalleşmeyi kullanarak kâğıt miktarını azaltmakta, ormanlık alanların yeniden ağaçlandırılması amacıyla çeşitli kampanyalar ve projeler yürüterek biyoçeşitliliği korumaktadır. Ege Orman Vakfı'nın ürettiği zeytinler müşterilere sunulurken elde edilen gelirle ve doğrudan dikimler ile ormanlık alanların yeniden ağaçlandırılması için fidan bağışlarında bulunmaktadır. Şirket ormansızlaşma ile mücadele kapsamında 16 yılda toplam 586.385 fidanın dikimine olanak sağlamıştır. Yalnızca 2023 yılında Ege Orman Vakfı aracılığıyla dikilen 10 bin fidanla 4.110 tCO₂e karbon salımının denkleştirilmesine katkıda bulunmuştur. Ormansızlaşmayla mücadele kapsamında, satışı gerçekleştirilen kakao, palm ve soya yağı içeren ürünlerin sertifikasyon oranları takip edilmektedir. 2023 yılında satıştaki kakaolu ürünlerin %31'inde, palm yağı ürünlerin %23'ünde, soya yağı ürünlerin %8'inde sürdürülebilirlik sertifikası bulunmaktadır.

Kâğıt Kullanımını Azaltma Çalışmaları

Ormansızlaşmayla mücadele kapsamında, atık kâğıt miktarını azaltılması ve geri dönüştürülebilir veya geri dönüştürülmüş sertifikalı malzeme kullanımının artırılması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda;

- Mağazalarda operasyonel süreçlerin dijital ortamda takip edilmesi, yazar kasa fişlerinin kopyasını elektronik ortamda muhafaza edilmesi ve sanal market siparişlerinde teslimat formu, bilgi fişi ve fatura görüntüsünün dijital ortama taşınması, Money Kart başvurularının www.money.com.tr üzerinden yapılması ile 1.061 ton tasarruf sağlanmıştır.
- Operasyonlarda kullanılan etiket, kâğıt, kartvizit, koli, kasa rulosundaki kâğıtların 641 tonu endüstriyel amaçlı ormanlardan elde edilen sertifikalı kâğıt (Forest Stewardship Council- FSC) kullanılmıştır.
- Basılı kampanya kitapçıkları minimum seviyeye indirilmiştir ve toplamda 353 ton geri dönüştürülmüş kâğıt kullanılmıştır.
- 90 Macrocenter mağazasında, kasalarda FSC sertifikalı ve geri dönüştürülebilir kâğıt poşetler kullanılmaya başlanmıştır.
- Operasyonel faaliyetler sonucu oluşan ve mağazada toplanan kâğıt, karton ve ahşapların geri dönüşüme gönderilmesiyle 353.644 ağacın kurtarılması sağlanmıştır.

ŞİRKET ORMANSIZLAŞMA İLE MÜCADELE KAPSAMINDA 16 YILDA 586.385 FİDAN DİKİLMESİNE KATKIDA BULUNMUŞTUR.